INFORMATIKAI ALAPISMERETEK

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

> NEMZETI ERŐFORRÁS MINISZTÉRIUM

Fontos tudnivalók

Általános megjegyzések:

Ha egy kérdésre a jó válasz(ok) mellett a vizsgázó válaszában hibás választ is megjelöl, akkor a kérdésre adható pontszámból le kell vonni a rossz válaszok számát. Negatív pontszám nem adható, ezért több hibás válasz esetén a minimális pontszám nullánál kevesebb nem lehet.

Pl. Ha egy jó válasz mellett a vizsgázó egy hibás választ is bejelöl, akkor 0 pontot kell adni.

Egyes esetekben előfordulhat, hogy egy általánostól eltérő rendszer használata miatt valamely kérdésre a vizsgázó nem a várt válasz adja, de a válasza és az <u>indoklása</u> elfogadható. Ilyen esetben a kérdésre adható pontszámot meg kell adni.

Pl. Táblázatkezelőkben magyar beállításnál a tizedesek elválasztásának a jele a vessző, és ez a várt válasz. Ha a vizsgázók munkájuk során angol beállítást használnak, vagy a vizsgázó odaírja ezt megjegyzésként, akkor az előző helyett az angol beállítású környezetben használt pont lesz a helyes válasz.

A javítási-értékelési útmutatóban feltüntetett válaszokra kizárólag a megadott pontszámok adhatók.

A megadott pontszámok további bontása csak ott lehetséges, ahol erre külön utalás van. Az így kialakult pontszámok csak egész pontok lehetnek.

I. Teszt jellegű, illetve egyszerű, rövid szöveges választ igénylő írásbeli feladatok Hardver

1)	a körülbelül 2 millisec:		2 pont
		100000 bájt = 100 * 1000 * 8 bit= 800000 bit	
	1 sec alatt: 480 Mbit = 480 * 1000000 bit= 480 000000 bit		
		800000/(480 000000)=8/4800= 0,0017 sec = 1,7 millisec	
2)	c	kb. 7,9 Mbájt 1920 * 1080 * 4=8294400 bájt	2 pont
		8294400/(1024 * 1024)=7,9 Mbájt	
3)	c Egy lapra képes akár soronként is nyomtatni, közben várakozik a következő kinyomtatandó sorra.		
4)	d Fordulatszámát a terheléstől függően megváltoztatja.		1 pont
5)	I, I, I	Н, Н, І	5 pont
6)	Szke	nner vagy más néven lapolvasó.	2 pont
7)	SAT	A: b tuner: a URL: d router: c	4 pont
8)	d	Érzékenységét a felület erősebb megnyomásával lehet fokozni.	2 pont

Szoftver

9)	Lomtár, kuka.	
10)	I, H, H, I, I, I	6 pont
11)	c A processzor és az egyéb eszközök közötti adatátvitel meggyorsítására szolgál.	2 pont
12)	Interrupt-megszakítás Connection-kapcsolat Frame-keret	3 pont

Szövegszerkesztés, táblázatkezelés

13)	Н, І	I, H, H, I	5 pont
14)	c	A "Keresés és csere" menü "Csere" funkcióját felhasználva, a "Keresett szöveg" mezőbe két szóközt írunk, a "Csere erre" mezőbe pedig egy szóközt, majd "Az összes cseréje" gombra kattintunk, ahányszor szükséges.	

Informatikai alapok

15)	F=A*(B+C)*D, másképpen: F=A and (B or C) and D	1 pont
16)	I, H, I	3 pont
17)	b 1711	2 pont

Hálózati alapismeretek, HTML

18)	d	11010010 00101011 10000011 00110111	2 pont
19)	d	Alkalmazási réteg	1 pont
20)	c vagy d	A kettő közül egyiket sem biztosítja. Az állítások egyike sem igaz.	1 pont

II. Programozási-, illetve adatbázis-feladatok számítógépes megoldása

1. feladat 10 pont

Feladatkitűzés:

Kódolja az alábbi algoritmust a választott programozási nyelven! Az algoritmus a bekért számokat orgonasípszerűen rendezi, amely után a legnagyobb értékek középre kerülnek, a szélek felé haladva pedig egyre kisebbek következnek.

Beadandó a feladatot megoldó program forráskódja.

A feladat megoldásaként teljes, fordítható és futtatható kódot kérünk, mely az adatokat a képernyőre (standard output) írja ki. Vizuális fejlesztőeszköz használata esetén a megoldást konzol (szöveges ablakban futó) alkalmazásként kérjük elkészíteni!

```
Konstans N=10
Változó A[0..N-1]:egész elemű tömb
Eljárás TombBeker:
Változó I:egész
  Ciklus I:=0-től N-1-ig
     Be: A[I]
  Ciklus vége
Eljárás vége
Eljárás OrgonaRendez:
Változó I, J, K, L, Ind, S: egész
  J:=0
  K := N-1
  Ciklus I:=0-től N-1-ig
    Ind:=J
    Ciklus L:=J+1-től K-ig
       Ha (A[L] < A[Ind])
         Akkor
           Ind:=L
       Elágazás vége
    Ciklus vége
    S:=A[Ind]
    Ha (I mod 2=0)
       Akkor
         A[Ind] := A[J]
         A[J] := S
         J := J + 1;
       Különben
         A[Ind] := A[K]
         A[K] := S
         K := K - 1
    Elágazás vége
  Ciklus vége
Eljárás vége
Eljárás TombKiir:
Változó I:egész
  Ciklus I:=0-től N-1-ig
    Ki: A[I]
  Ciklus vége
Eljárás vége
Program:
  TombBeker
  OrgonaRendez
  TombKiir
Program vége.
```

Mintamegoldás: az algoritmus C# nyelven kódolva

```
using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Linq;
using System. Text;
namespace Feladat1
    class orgona
        private const int n = 10;
        private int[] a = new int[n];
        public void tombbeker()
             for (int i = 0; i < n; i++)
             {
                 Console.Write((i+1)+". elem: ");
                 a[i] = int.Parse(Console.ReadLine());
        }
        public void orgonarendez()
             int j = 0;
             int k = n - 1;
for (int i = 0; i < n; i++)
                 int ind=j;
                 for (int l = j+1; l <=k ; l++)
                 {
                     if (a[1] < a[ind])</pre>
                      {
                          ind=1;
                     }
                 int s = a[ind];
                 if (i % 2 == 0)
                 {
                     a[ind] = a[j];
                     a[j++] = s;
                 }
                 else
                 {
                     a[ind] = a[k];
                     a[k--] = s;
                 }
             }
        }
        public void tombkiir()
             for (int i = 0; i < n; i++)
                 Console.Write(a[i] + " ");
             Console.WriteLine();
             Console.ReadLine();
    }
```

```
class Program
{
    static void Main(string[] args)
    {
        orgona o = new orgona();
        o.tombbeker();
        o.orgonarendez();
        o.tombkiir();
    }
}
```

Értékelés:

- - Belső ciklus előtti és utáni értékadás, belső ciklusfej kódolása: 1 pont
 - Belső ciklusmag kódolása: 1 pont
 - Belső ciklus utáni elágazás feltétele és igaz ága: 1 pont
 - Belső ciklus utáni elágazás hamis ága: 1 pont

2. feladat 10 pont

Feladatkitűzés:

Írjon programot, amely összead két 2-es számrendszerben megadott pozitív egész számot az alábbiak szerint!

- A program kérje be a felhasználótól a két számot!
- A beolvasott számokat a program szöveg típusú adatként tárolja el!
- A beolvasás során semmilyen ellenőrzést nem kell végezni, feltételezzük, hogy a két szám csak '0' és '1' számjegyeket tartalmaz.
- Ha a két szám különböző darabszámú számjegyet tartalmaz, akkor az összeadás elvégzése előtt a program a rövidebb számot töltse fel a szükséges mennyiségű '0' számjeggyel!
- A program a műveletet a papíron végzett összeadáshoz hasonlóan végezze, azaz
 - o a legkisebb helyi értékű számjegytől a legnagyobb felé haladjon;
 - o az aktuális helyi értéken adja össze a két számjegyet, illetve az előző lépésben esetleg keletkezett átvitelt;
 - o ha az eredmény egy számjegyű, akkor azt az adott helyi értéken tárolja el;
 - o ha az eredmény két számjegyű, akkor az adott helyi értéken csak az utolsó számjegyet tárolja el; ekkor átvitel is keletkezik, amelynek értéke 1;
 - o az átvitelt a következő lépésben hozzá kell adni az aktuális számjegyek összegéhez;
 - o ha a legnagyobb helyi értéken is keletkezik átvitel, akkor azt a program helyezze addig eltárolt számjegyek elé!

Példa: az összeadandók:

egyik szám: 110110₂
 másik szám: 1111₂

Az összeadás algoritmusát a következő táblázat szemlélteti:

Pozíció (jobbról)	Művelet	Van átvitel?	Leírt számjegy	Rész- eredmény
1.	0+1+0= 1	Nem	1	1
2.	1+1+0= 10	Igen	0	01
3.	1+1+1= 11	Igen	1	101
4.	0+1+1=10	Igen	0	0101
5.	1+0+1= 10	Igen	0	00101
6.	1+0+1= 10	Igen	0	000101
7.	-	-	1	1000101

Az összeadás eredménye: 1000101₂

Beadandó a feladatot megoldó program forráskódja.

A feladat megoldásaként teljes, fordítható és futtatható kódot kérünk, mely az adatokat billentyűzetről (standard input) olvassa, és a képernyőre (standard output) írja ki. Vizuális fejlesztőeszköz használata esetén a megoldást konzol (szöveges ablakban futó) alkalmazásként kérjük elkészíteni!

Mintamegoldás: a feladat egy lehetséges megoldása C# nyelven

(A tördelési problémák miatt a fájlban mellékelt megoldáshoz képest a nagyon hosszú sorok néhány helyen áttördelve láthatók!)

```
using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Ling;
using System. Text;
namespace Feladat2
    class szamrendszer
        private string szama, szamb;
        public void beker_szamit()
            Console.WriteLine("=> Összeadás 2-es számrendszerben\n");
            Console.Write(" Adja meg az első számot: ");
            szama = Console.ReadLine();
            Console.Write(" Adja meg második számot: ");
            szamb = Console.ReadLine();
            Console.WriteLine("\n Az összeg: "+osszeg(szama, szamb));
            Console.ReadLine();
        }
        public string osszeg(string a, string b)
            if (a.Length < b.Length) // Az a-ban legyen a hosszabb string
                c = a;
                a = b;
               b = c;
            while (a.Length>b.Length) // b feltöltése '0'-kal
                b = String.Concat('0',b);
            }
            int atvitel = 0;
            int eredmeny;
            c = "";
            for (int i = a.Length-1; i >=0; i--)
                eredmeny=ertek(a[i])+ertek(b[i])+atvitel;
                if (eredmeny >= 2) // Ha van átvitel
                {
                    eredmeny -= 2; // az eredmény-be az utolsó jegyet tesszük
                    atvitel = 1;
                }
                else
                    atvitel = 0;
                c =karakter(eredmeny)+c;
            if (atvitel == 1) // Ha a legnagyobb helyiértéken van átvitel
               c = '1' + c;
            return c;
        }
```

```
public int ertek(char c) // '0' => 0, '1' => 1
{
      return c - 48;
}

public char karakter(int a) // 0 => '0', 1 => '1'
{
      return (char)(a + 48);
}

class Program
{
      static void Main(string[] args)
      {
            szamrendszer s = new szamrendszer();
            s.beker_szamit();
      }
}
```

Értékelés:

- - Ez a pont csak abban az esetben adható meg, ha a programkód tartalmaz a b-d szakaszokba tartozó, összességében legalább 3 pontot érő részmegoldást.
- b) A fő változók helyes definiálása, az adatok beolvasása, végeredmény kiírása...... 1 pont
 - A két szám tárolására alkalmas szöveges változók deklarálása, egyértelmű beolvasás, a számok eltárolása, a végeredmény kiírása
- - A program megállapítja, hogy melyik a rövidebb szám: 1 pont
 - A rövidebb szám kiegészítése a megfelelő számú '0'-val: 1 pont
- d) A két szám összeadása 6 pont
 - Ciklus a legkisebb helyi értéktől a legnagyobbig : 1 pont
 - Karakterek konvertálása számértékké: 1 pont
 - Az adott pozíció értékeinek és az átvitelnek az összeadása: 1 pont
 - Az átvitel meghatározása: 1pont
 - A tárolandó számjegy (karakter) meghatározása: 1pont
 - Az eredmény számjegyeinek helyes sorrendben történő összefűzése: 1 pont

3. feladat 15 pont

Feladatkitűzés:

Egy központi csillagvizsgálóban összegyűjtötték egy adott nap adott órájára vonatkozóan az országszerte történt meteorészlelések időpontjait. Írjon programot, amely lehetőséget ad az észlelési időpontokkal kapcsolatos egyszerű statisztika elkészítésére az alábbiak szerint!

Adatbevitel

- o A program tegye lehetővé az adatok bevitelét a billentyűzetről!
- o Az észlelési időpontokat "mm:ss" formátumban kérje be, pl. "23:05" (23 perc 5 másodperc), vagy "07:45" (7 perc 45 másodperc)!
- o Feltételezzük, hogy a felhasználó a megfelelő pozíciókon számjegyeket ír be.
- o Az egyjegyű számok előtt a program várja el a vezető 0 beírását!
- A program ellenőrizze a bevitt időérték helyességét, és szükség esetén kérje be újra az adatot!
- A beolvasás végét üres string megadásával jelezhesse a felhasználó, de legfeljebb 20 észlelési időpontot legyen lehetősége bevinni!
- o A bekért észlelési időket a program tárolja el későbbi feldolgozás céljából!
- o Feltételezzük, hogy a felhasználó az adatokat nem növekvően rendezetten viszi be.
- Készítsen növekvően rendezett listát az észlelési időpontokról!
 - A lista tartalmazza az észlelés (rendezettség szerinti) sorszámát, valamint a perc és másodperc értéket külön oszlopokban, a minta szerint igazítva! A táblázatnak legven feiléce!
 - o Az egyjegyű számok előtt ne legyen 0!

Minta:

Sorszám	Perc	Másodperc
1.	7	17
2.	9	5
3.	16	59
4.	21	4
5.	25	34

- Határozza meg az első olyan észlelési időpontot, amelyet 3 másodpercen belül újabb két észlelés követ!
 - o Ha van ilyen észlelés, írassa ki a sorszámát!
 - o Ha nincs ilyen észlelés, írjon ki ennek megfelelő üzenetet!

Beadandó a feladatot megoldó program forráskódja.

A feladat megoldásaként teljes, fordítható és futtatható kódot kérünk, mely az adatokat billentyűzetről (standard input) olvassa, és a képernyőre (standard output) írja ki. Vizuális fejlesztőeszköz használata esetén a megoldást konzol (szöveges ablakban futó) alkalmazásként kérjük elkészíteni!

Mintamegoldás: a feladat egy lehetséges megoldása C# nyelven

(A tördelési problémák miatt a fájlban mellékelt megoldáshoz képest a nagyon hosszú sorok néhány helyen áttördelve láthatók!)

```
using System;
using System.Collections.Generic;
using System.Ling;
using System. Text;
namespace Feladat3
    enum uzenet
        vegjel = -1,
        hiba = -2
    }
    class Meteor
        private const int max = 20;
        private int n;
        private int[] idok = new int[max];
        public int idomp(string s)
            if (s.Length == 0)
                return (int)uzenet.vegjel;
            else if ((s.Length == 5) \&\& (s[2] == ':'))
                int perc = int.Parse(s.Substring(0, 2));
                int mperc = int.Parse(s.Substring(3, 2));
                if ((perc>=0) && (perc<=59) && (mperc>=0) && (mperc<= 59))
                    return perc * 60 + mperc;
                else return (int)uzenet.hiba; ;
            }
            else
                return (int)uzenet.hiba; ;
        }
        public void feltolt()
            Console.WriteLine("=> Észlelési idők beolvasása:");
            int i = 0;
            Console.WriteLine();
            Console.WriteLine("Következő észlelési idő:");
            int ido;
            do{ Console.Write("> ");
                ido = idomp(Console.ReadLine());}
            while (ido == (int)uzenet.hiba);
            while (!(ido == (int)uzenet.vegjel) && (i < max))</pre>
            {
                idok[i++] = ido;
                Console.WriteLine();
```

```
if (i < max)
            Console.WriteLine("Következő észlelési idő:");
            {
                Console.Write("> ");
                ido = idomp(Console.ReadLine());
            while (ido == (int)uzenet.hiba);
        }
    }
    n = i;
public void rendez()
    for (int i = 0; i < n - 1; i++)
        for (int j = i + 1; j < n; j++)
        {
            if (idok[j] < idok[i])
                int s = idok[i];
                idok[i] = idok[j];
                idok[j] = s;
        }
    }
}
public void kiir()
    Console.WriteLine();
    Console.WriteLine("=> Táblázat:");
    Console.WriteLine();
    Console.WriteLine(String.Format("{0,15}{1,13}{2,18}",
                      "Sorszám", "Perc", "Másodperc"));
    for (int i = 0; i < n; i++)
        Console.WriteLine(String.Format("{0,13}{1,14}{2,15}",
          (i + 1).ToString() + ".", idok[i] / 60, idok[i] % 60));
    Console.WriteLine();
}
public void keres()
    Console.WriteLine();
    Console.WriteLine("=> Az első olyan észlelés,
                      amelyet 3 mp-en belül két másik követ\n");
    int i = -1; bool l = false;
    while ((i < n - 3) \&\& !(1))
    {
        1 = (idok[i+1]-idok[i] <= 3) && (idok[i+2]-idok[i] <= 3);
    if (1)
        Console.WriteLine(" Sorszám: "+(i+1) );
        Console.WriteLine(" Nincs ilyen észlelés!");
    Console.ReadLine();
}
```

```
}
   class Program
       static void Main(string[] args)
          Meteor m = new Meteor();
          m.feltolt();
          m.rendez();
          m.kiir();
          m.keres();
       }
   }
}
Értékelés:
- Ez a pont csak abban az esetben adható meg, ha a programkód tartalmaz a b-f
     szakaszokba tartozó, összességében legalább 5 pontot érő részmegoldást.

    Az időértékek tárolására alkalmas tömb és az észlelések számának tárolására alkalmas

     változó helyes deklarálása: 1 pont

    Az egyéb szükséges konstansok, változók helyes deklarálása: 1 pont

    Az észlelések száma és az időértékek a későbbi feladatok végrehajtása érdekében

     beolvasásra és tárolásra kerülnek: 1 pont
  - A program megállapítja, hogy a bevitt adat helyes, vagy helytelen: 1 pont

    Hibás adatbevitel esetén újra kéri az adatot, ameddig szükséges: 1 pont

  - Az adatok beolvasása üres string végjelig történik, legfeljebb 20 érték vihető be:
     1 pont
d) Táblázatszerű kiírás: 2 pont

    A sorok tartalmazzák az észlelések sorszámát, a perc és másodperc értékeket: 1 pont

  - A táblázat áttekinthető, oszlopokba rendezett, van megfelelő fejléc: 1 pont
e) Az észlelési idők rendezése 2 pont

    A program rendezi a bekért adatokat: 1 pont

    A rendezés észlelési idő szerint növekvő: 1pont

    Helyes a keresési feltétel: 1 pont

  - Helyes a keresési intervallum, nincs indextúllépés, az első találatnál kilép a ciklusból:

    Találat esetén kiírja a sorszámot: 1 pont

  - Ha nincs találat, kiír üzenetet: 1pont
```

4. feladat 15 pont

Feladatkitűzés:

Az alábbi táblázat egy autósiskola-hálózatban jogosítványt szerzett tanulók adatait tartalmazza. Végezze el az ezzel kapcsolatos adatbázis-kezelési feladatokat!

A. Hozzon létre egy "autosiskola" nevű adatbázist! Az adatbázison belül hozzon létre egy "jogositvany" nevű adattáblát! Hozza létre a szükséges adatmezőket a megfelelő típussal, az "azon" mezőt állítsa be elsődleges kulcsként! Töltse fel az adattáblát az alább megadott adatokkal!

azon	Nev	iskola	jogsiszerzes	vizsgaszam
1122	Kocsis Emília	Csigavér	2010.06.02	2
1634	Kiss Julianna Mária	Vezess	2010.03.09	1
2254	Erdei Zakariás	Csigavér	2010.01.25	2
2345	Halápi Zsolt	Csigavér	2010.06.30	4
3542	Kiss Tamás Xavér	Csigavér	2010.05.04	2
4321	Ugrai Viktor	Vezess	2010.08.30	1
5123	Nagy-Varga János	Jogsigyár	2010.07.11	2
5671	Xiang Hao	Jogsigyár	2010.06.18	5

B. Adja meg lekérdezéssel azon tanulók nevét és vizsgaszámát, akik valamely év június hónapjában szereztek jogosítványt a Csigavér iskolában, és a vizsgaszámuk eltér a tanulók között előforduló minimális és maximális vizsgaszámtól! A lista legyen vizsgaszám szerint növekvően rendezett!

A lekérdezés neve legyen lista!

Megjegyzés: Azon adatbázis-kezelőknél, ahol adatbázisokat nem tud létrehozni, csak táblákat, ott adatbázis helyett alkönyvtárat (mappát) készítsen, és ebben hozza létre a táblát megvalósító fájlt! Ekkor a beadandó a létrehozott alkönyvtár (mappa) és tartalma.

Amennyiben az adatbázis létrehozása és feltöltése nem az adott keretrendszerből, hanem valamilyen programnyelvi kóddal (pl. SQL) történik, beadandó a használt forrásnyelvű kód is.

Mintamegoldás: ld. a mellékelt *autosiskola.mdb* állományban.

Ertékelés:

- a) Az adatbázis és a tábla létrehozása 4 pont
 - Létezik az adatbázis és a tábla, a nevük a megadott: 1 pont
 - Léteznek a megfelelő típusú és nevű adatmezők: 2 pont (hibánként -1 pont, minimum 0 pont)
 - Az elsődleges kulcs megfelelően beállításra került: 1 pont
- - A 4 pont csak abban az esetben adható meg, ha az adatbevitel semmiféle hibát nem tartalmaz!
 - Hibásan bevitt értékenként -1 pont, minimum 0 pont.

- - A lekérdezés létezik, a megfelelő néven mentve: 1 pont
 - A segéd vagy beágyazott lekérdezés megadja a maximális vizsgaszámot¹: 1 pont
 - A segéd vagy beágyazott lekérdezés megadja a minimális vizsgaszámot²: 1 pont
 - A lekérdezés a megfelelő mezőket listázza³: 1 pont
 - Helyes a szűrés az iskolára és a hónapra⁴: 1 pont
 - Helyes a szűrés a vizsgaszámra⁵: 1 pont
 - A lista vizsgaszám szerint rendezett⁶: 1 pont

Egy lehetséges megoldás MS Access SQL-ben:

Fő lekérdezés:

Segédlekérdezések:

```
SegedMax<sup>1</sup> lekérdezés:

SELECT Max(vizsgaszam) AS MaxOfvizsgaszam FROM jogositvany;

SegedMin<sup>2</sup>:

SELECT Min(vizsgaszam) AS MinOfvizsgaszam FROM jogositvany;
```

A megoldásban szerepeltetett felső indexek az előbbiekben felsorolt részfeladatokat jelölik, nem részei az SQL lekérdezésnek!